

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ യുദ്ധകാണ്ഡേ

॥ ഷഡ്വിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഷഡ്വിംശഃ സർഗഃ ||

സാരണേന രാവണം പ്രതി പൃഥക് പൃഥഗ് വാനരയൂഥപതിനാം
പരിചയദാനം

തദ്വചഃ സത്യമക്ലീബം
സാരണേനാഭിഭാഷിതം |
നിശ്ച്യ രാവണോ രാജാ
പ്രത്യഭാഷത സാരണം || 6.26.1 ||

യദി മാമഭിയുഞ്ജീരൻ
ദേവഗന്ധർവദാനവാഃ |
നൈവ സീതാമഹം ദദ്യാം
സർവലോകദയാദപി || 6.26.2 ||

ത്വം തു സൗമ്യ പരിത്രസ്തോ
ഹരിഭിഃ പീഡിതോ ഭൃശം |
പ്രതിപ്രദാനമദ്വൈവ
സീതായാഃ സാധു മന്യസേ || 6.26.3 ||

കോ ഹി നാമ സപതോ മാം
സമരേ ജേതുമർഹതി |
ഇത്യുക്ത്വാ പരുഷം വാക്യം
രാവണോ രാക്ഷസാധിപഃ || 6.26.4 ||

ആരുരോഹ തതഃ ശ്രീമാൻ
 പ്രാസാദം ഹിമപാണ്ഡുരം |
 ബഹുതാലസമുത്സേധം
 രാവണോഽഥ ദിദ്യക്ഷയാ || 6.26.5 ||

താഭ്യാം ചരാഭ്യാം സഹിതോ
 രാവണഃ ക്രോധമൂർച്ഛിതഃ |
 പശ്യമാനഃ സമുദ്രം തം
 പർവതാംശ്ച വനാനി ച || 6.26.6 ||

ദദർശ പൃഥിവീദേശം
 സുസമ്പൂർണം പ്ലവംഗമൈഃ |
 തദപാരമസഹ്യം ച
 വാനരാണാം മഹാബലം || 6.26.7 ||

ആലോക്യ രാവണോ രാജാ
 പരിപ്രച്ഛ സാരണം |
 ഏഷാം കേ വാനരാ മുഖ്യാഃ
 കേ ശൂരാഃ കേ മഹാബലാഃ || 6.26.8 ||

കേ പൂർവമഭിവർത്തന്തേ
 മഹോത്സാഹാഃ സമന്തതഃ |
 കേഷാം ശൃണോതി സുഗ്രീവഃ
 കേ വാ യുമപയുമപാഃ || 6.26.9 ||

സാരണാചക്ഷ്യ മേ സർവം
 കിം പ്രഭാവാഃ പ്ലവംഗമാഃ |
 സാരണോ രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ
 വചനം പരിപൃച്ഛതഃ || 6.26.10 ||

ആബഭാഷേദ്വിമ മുഖ്യജേതാ
 മുഖ്യാംസ്തത്ര വനൗകസഃ |
 ഏഷ യോദ്വിമുഖോ ലങ്കാം
 നർദംസ്തിഷ്ഠതി വാനരഃ || 6.26.11 ||

യുഥപാനാം സഹസ്രാണാം
 ശതേന പരിവാരിതഃ |
 യസ്യ ഘോഷേണ മഹതാ
 സപ്രാകാരാ സതോരണാ || 6.26.12 ||

ലങ്കാ പ്രതിഹതാ സർവാ
 സശൈലവനകാനനാ |
 സർവശാഖാമൃഗേന്ദ്രസ്യ
 സുഗ്രീവസ്യ മഹാത്മനഃ || 6.26.13 ||

ബലാഗ്രേ തിഷ്ഠതേ വീരോ
 നീലോ നാമൈഷ യുഥപഃ |
 ബാഹു പ്രഗൃഹ്യ യഃ പദ്ഭ്യാം
 മഹീം ഗച്ഛതി വീര്യവാൻ || 6.26.14 ||

ലങ്കാമഭിമുഖഃ കോപാ -
 ദഭീക്ഷ്ണം ച വിജ്യംഭതേ |
 ഗിരിശൃംഗപ്രതീകാശഃ
 പദ്മകിഞ്ചൽകസന്നിഭഃ || 6.26.15 ||

സ്തോടയത്യതിസംരബ്ധോ
 ലാംഗുലം ച പുനഃ പുനഃ |
 യസ്യ ലാംഗുലശബ്ദേന
 സ്വനന്തി പ്രദിശോ ദശ || 6.26.16 ||

ഏഷ വാനരരാജേന
 സുഗ്രീവേണാഭിഷേചിതഃ |
 യുവരാജോഽംഗദോ നാമ
 ത്യാമാഹ്യയതി സംയുഗേ || 6.26.17 ||

വാലിനഃ സദൃശഃ പുത്രഃ
 സുഗ്രീവസ്യ സദാ പ്രിയഃ |
 രാഘവാർഥേ പരാക്രാന്തഃ
 ശക്രാർഥേ വരുണോ യഥാ || 6.26.18 ||

ഏതസ്യ സാ മതിഃ സർവാ
 യദ് ദൃഷ്ട്വാ ജനകാത്മജാ |
 ഹനുമതാ വേഗവതാ
 രാഘവസ്യ ഹിതൈഷിണാ || 6.26.19 ||

ബഹൂനി വാനരേന്ദ്രാണാ -
 മേഷ യുമാനി വീര്യവാൻ |
 പരിഗൃഹ്യാഭിയാതി ത്യാം
 സ്വേനാനീകേന മർദിതും || 6.26.20 ||

അനുവാലിസുതസ്യാപി
 ബലേന മഹതാ വൃതഃ |
 വീരസ്ത്രിഷ്ടതി സംഗ്രാമേ
 സേതുഹേതുരയം നലഃ || 6.26.21 ||

യേ തു വിഷ്വദ്യ ഗാത്രാണി
 ക്ഷേപ്യന്ധയന്തി നദന്തി ച |
 ഉത്ഥായ ച വിജ്യംഭന്തേ
 ക്രോധേന ഹരിപുംഗവാഃ || 6.26.22 ||

ഏതേ ദുഷ്ടസഹാ ഘോരാ -
 ശൃണ്യാശൃണ്യാപരാക്രമാഃ |
 അഷ്ടൗ ശതസഹസ്രാണി
 ദശകോടിശതാനി ച |
 യ ഏനമനുഗച്ഛന്തി
 വീരാശ്ചന്ദനവാസിനഃ || 6.26.23 ||

ഏഷൈവാശംസതേ ലങ്കാം
 സ്വേനാനീകേന മർദ്ദിതും |
 ശ്വേതോ രജതസങ്കാശ -
 ശ്ചപലോ ദീമവിക്രമഃ || 6.26.24 ||

ബുദ്ധിമാൻ വാനരഃ ശൂര -
 സ്ത്രിഷു ലോകേഷു വിശ്രുതഃ |
 തൂർണം സുഗ്രീവമാഗദ്യ
 പുനർഗച്ഛതി വാനരഃ || 6.26.25 ||

വിഭജൻ വാനരീം സേനാ -
 മനീകാനി പ്രഹർഷയൻ |
 യഃ പുരാ ഗോമതീതീരേ
 രദ്യം പർയേതി പർവതം || 6.26.26 ||

നാല്ലാ സംരോചനോ നാമ
 നാനാനഗയുതോ ഗിരിഃ |
 തത്ര രാജ്യം പ്രശാന്ത്യേഷ
 കുമുദോ നാമ യുഥപഃ || 6.26.27 ||

യോസൗ ശതസഹസ്രാണി
 സഹർഷം പരികർഷതി |

യസ്യ വാലാ ബഹുവ്യാമാ
ദീർഘലാംഗുലമാശ്രിതാഃ || 6.26.28 ||

താമ്രാഃ പീതാഃ സിതാഃ ശ്വേതാഃ
പ്രകീർണാ ഘോരദർശനാഃ |
അദീനോ വാനരശ്ചണ്ഡഃ
സംഗ്രാമമദികാക്ഷതി |
ഏഷോഽപ്യാശംസതേ ലങ്കാം
സ്യേനാനീകേന മർദിതും || 6.26.29 ||

യസ്ത്വേഷ സിംഹസങ്കാശഃ
കപിലോ ദീർഘകേസരഃ |
നിഭൃതഃ പ്രേക്ഷതേ ലങ്കാം
ദിധക്ഷന്നിവ ചക്ഷുഷാ || 6.26.30 ||

വിന്ധ്യം കൃഷ്ണഗിരിം സഹ്യം
പർവതം ച സുദർശനം |
രാജൻ സതതമധ്യാസ്തേ
സ രംഭോ നാമ യുഥപഃ |
ശതം ശതസഹസ്രാണാം
ത്രിംശച്ച ഹരിപുംഗവാഃ || 6.26.31 ||

യം യാന്തം വാനരാ ഘോരാ -
ശ്ചണ്ഡാശ്ചണ്ഡപരാക്രമാഃ |
പരിവാർയാനുഗച്ഛന്തി
ലങ്കാം മർദിതുമോജസാ || 6.26.32 ||

യസ്തു കർണൗ വിവൃണുതേ
ജ്യോഭതേ ച പുനഃ പുനഃ |

ന തു സംവിജതേ മൃത്യോ -
ർന ച സേനാം പ്രധാവതി || 6.26.33 ||

പ്രകമ്പതേ ച രോഷേണ
തിർയക് ച പുനരീക്ഷതേ |
പശ്യ ലാംഗൂലവിക്ഷേപം
ക്ഷേപ്യന്ത്യേഷ മഹാബലഃ || 6.26.34 ||

മഹാജവോ വീതഭയോ
രദ്യം സാൽവേയപർവതം |
രാജൻ സതതമധ്യാന്യേ
ശരഭോ നാമ യുഥപഃ || 6.26.35 ||

ഏതസ്യ ബലിനഃ സർവേ
വിഹാരാ നാമ യുഥപാഃ |
രാജംചരതസഹസ്രാണി
ചത്യാരിംശത്തമൈവ ച || 6.26.36 ||

യന്തൂ മേഘ ഇവാകാശം
മഹാനാവൃത്യ തിഷ്ഠതി |
മധ്യേ വാനരവീരാണാം
സുരാണാമിവ വാസവഃ || 6.26.37 ||

ഭേരീണാമിവ സന്നാഭോ
യസ്യൈഷ ശ്രൂയതേ മഹാൻ |
ഘോഷഃ ശാഖാമൃഗേന്ദ്രാണാം
സംഗ്രാമമഭികാക്ഷതാം || 6.26.38 ||

ഏഷ പർവതമധ്യാന്യേ
പാരിയാത്രമനുത്തമം |

യുദ്ധേ ദുഷ്ടസഹോ നിത്യം
പനസോ നാമ യുഥപഃ || 6.26.39 ||

ഏനം ശതസഹസ്രാണാം
ശതാർധം പര്യുപാസതേ |
യുഥപാ യുഥപശ്രേഷ്ഠം
യേഷാം യുഥാനി ഭാഗശഃ || 6.26.40 ||

യസ്തു ഭീമാ പ്രവൽഗന്തീം
ചമും തിഷ്ഠതി ശോഭയൻ |
സ്ഥിതാം തീരേ സമുദ്രസ്യ
ദ്വിതീയ ഇവ സാഗരഃ || 6.26.41 ||

ഏഷ ദർദുരസങ്കാശോ
വിനതോ നാമ യുഥപഃ |
പിബംശ്ചരതി യോ വേണാം
നദീനാമുത്തമാം നദീം || 6.26.42 ||

ഷഷ്ടിഃ ശതസഹസ്രാണി
ബലമസ്യ പ്ലവംഗമാഃ |
ത്യാമാഹ്യയതി യുദ്ധായ
ക്രോധനോ നാമ വാനരഃ || 6.26.43 ||

വിക്രാന്താ ബലവന്തശ്ച
യഥാ യുഥാനി ഭാഗശഃ |
യസ്തു ഗൈരികവർണാഭം
വപുഃ പുഷ്യതി വാനരഃ || 6.26.44 ||

അവമത്യ സദാ സർവാൻ
വാനരാൻ ബലദർപിതഃ |

ഗവയോ നാമ തേജസ്വി
ത്യാം ക്രോധാദഭിവർത്തതേ || 6.26.45 ||

ഏനം ശതസഹസ്രാണി
സപ്തതിഃ പര്യുപാസതേ |
ഏഷൈവാശംസതേ ലങ്കാം
സ്വേനാനീകേന മർദിതും || 6.26.46 ||

ഏതേ ദുഷ്ടസഹാ വീരാ
യേഷാം സംഖ്യാ ന വിദ്യതേ |
യുമപാ യുമപശ്രേഷാ -
സ്തേഷാം യുമാനി ഭാഗശഃ || 6.26.47 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
യുദ്ധകാണ്ഡേ ഷഡ്വിംശഃ സർഗഃ ||